І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь…
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 6-го СІЧНЯ 1959 ЦЕНТІВ 12 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 6, 1959 No. 3. VOL. LXVI.

Христос Рождається! — Славіте Його!

ДИВЛЯЧИСЬ НА ЯСНЕ СВІТЛО ВИФЛЕЄМСЬКОЇ ЗОРІ…

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ ЄПИСКОПА СТЕМФОРДУ КИР АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ

ДОРОГІ В ХРИСТІ!

„Ходім же до Вифлеєму, та побачимо слово, що сталось, про яке сповістив нам Господь."
(Лук. 2:15)

У вифлеємському вертепі ми, українці-католики, знаходимо щось такого, що робить нас близькими до Пресвятої Родини. Це — велика схожість між долею Пресвятої Родини і долею українського народу. Скільки то аналогій до нашого сучасного положення скриває в собі вифлеємський вертеп. Сьогодні українці можуть краще зрозуміти переслідування жорстокого Ірода й відчути скитальщину Пресвятої Родини. Під цю пору наша Церква кривавиться під гнітом молота і серпа. Ми зазнали велетенських утрат. По тюрмах, засланнях і катівнях страждають наші Єпископи, Священики і Вірні. Вікові Божі храми брутально зганьблені, величезні культурні набутки нашої Церкви і народа пограбовані. Наша Батьківщина лежить безсила, сплюндрована безбожними ворогами. Може не один з нас і заплаче під час Різдвяних Свят, одначе цей плач нехай буде тихий, повний надії на Божу поміч.

Дивлячись на ясне світло Вифлеємської зорі, залишилася нам надія на відбудову знищених святощів нашої Церкви і нашого народу. Тож словами вифлеємських пастирів звертаюся до Вас, Високопреподобні і Всечесні Отці, Достойні Провідники церковних і народних Товариств: „Ходім до Вифлеєму," оставмо на хвилину всі наші журби, підімо до Пресвятої Родини, пригляньмося Божому Дитяті Ісусові, послухаймо, чого навчає нас Божественний Спаситель. Ісус Христос виразно підкреслює, чого маємо вистерігатися, а чого шукати. Христос навчає, кажучи: „Не збирайте собі скарбів на землі… але збирайте собі скарби в небі" (Мт. 6:19). „Що поможе чоловікові, коли ввесь світ здобуде, а свою душу занапастить?" (Мт. 16:26). Наша суспільність мусить відвернутися від того, що її ослаблює і нищить. Вона мусить стерегтися безбожного впливу, морального упідлення, а повернути до християнських засад, що відроджують людину та ведуть до вічного спасіння. За прикладом Пресвятої Родини мусимо зберегти Христову науку в наших родинах, у наших громадах. Сьогоднішнє положення нашої Церкви і народу на українських землях наказує нам ще більше об'єднатися при Ісусі та

(Закінчення на стр. 3)



НА СВЯТ ВЕЧІР

У ту нічку святую, врочисту,
У таємну ту нічку чудес,
Як надягне світ ризу зористу,
Сходить Боже Дитятко з небес.

Щоб з'єднати роз'єднаних світом
У великій братерській любві,
І небесним промінням огріту
Заквітчати землицю взимі.

У ту ніч чудотворну Дитяти,
Як засядем в родиннім кружку,
Пом'янім тихим словом посвяти
Всю Вкраїну, і мертву й живу.

Тих, що в бою за рідні прапори,
Щоб з кайданів народ розкувать,
Своїм трупом встелили простори
Від Амуру аж ген до Карпат.

Тих далеких, що в стужі Сибіру
Линуть думкою в рідне гніздо,
Тих по тюрмах, що в мурах сірих
Крізь решітку вітають Різдво.

І хай в вечір єдиний той в році —
Серцем буде Вкраїна одна!

КОНСТАНТИНА МАЛИЦЬКА

НА ПРОСЛАВЛЕННЯ ГОСПОДА, ЩО НАМ НАРОДИВСЯ…

РІЗДВЯНЕ АРХИПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ ДО ВСЕЧЕСНОГО ДУХОВЕНСТВА И БОГОЛЮБНИХ ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В З'ЄДИНЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

„Люди, що сиділи в темряві, побачили Світло Велике" (Мтф. IV, 16).

Дорогі Отці-Сопастирі, Брати і Сестри,

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

Божа, нас виховуюча, любов підводить нас до Святого Різдва Христового. Особливо радісно ми зустрічаємо це свято. На прославлення Господа, що нам народився, Церква уложила особливі урочистості, нація наша, Українська, оповила це свято її прекрасними колядами, сповнила його особливими звичаями, традиціями. Все, що є найніжнішого в серці, нарід наш злучив з обходженням цього Великого Свята.

В ніч Різдва Христового дума наша, наша уява переноситься до Божої землі, до міста Вифлеєму. Ми змагаємо повністю себе сповнити радістю цього свята. Там, віки тому, ми переживаємо радість нашого святкування Різдва Христового: тиха, прекрасна, благословенна ніч. Це — ніч народження Сина Божого. Ніч ця розстелила над Вифлеємом зоряне небо. На полі пастухи з їх стадами овець. Недалеко — печера-стайня. Тихо паслися вівці, дрімали навколо вогню пастухи. Несподівано світлом особливим запалало небо. Пастухи зчудовані вглядаються. Світло росте, шириться, і диво… пастухи бачать посланців світу нетутешнього, хори небесних янголів і далі чують голос Янгола-Вісника: „Звіщаю вам радість велику… Народився вам сьогодні Спас, що є Христос Господь" (Лк. II, 10-11). Ця вість Янгола-Вісника покривається співом янголів: „Слава Богові на висоті, і на землі спокій, між людьми благовоління…" (Лк. II, 13-20). Пастухи пішли до печери-стайні, знайшли народженого нам Господа і поклонились Йому. Це перше прославлення Господа од нас, людей. Спів Янголів — перша Коляда.

Довгими віками готував Бог до пришестя в нашу людську сферу життя Сина Божого, Предвічної Премудрости. Час від часу Бог вкладав в уста Пророків обітниці цього великого Дива. За яких 800 років наперед Пророк Ісайя величцо змальовує нам народження Спасителя. Пророк цей не говорить, що це має бути, це

(Закінчення на стр. 3)

Катря Чагар

ПРОВІДНА ЗІРКА

До яскині крізь маленьке віконце падало світло місяця, освітлюючи волів, що стояли біля ясел. Вони оберталися неспокійно, почухуючись крутими рогами. Шум дерев доходив до яскині. Розкішний гірський закуток дрімав у тиші.

Місяць щораз ясніше освітлював яскиню. Осяяний авреолею, спав Христос. Спала Пресвята Родина.

Над лісом линув янгол. Линув, преясними очима поглядаючи в далечінь. Світлими крилами тріпочучи. Від його крил золотилися простори. Линув у висотах, милуючись чаром ночі.

І, наблизившись до стаєнки, злинув туди так тихо, як світло місяця. Став біля Йосифа, торкнув його плече і сказав:

— Вставай, бери Дитятко та його Матір і втікай до Єгипту! Будеш там доти, аж принесу тобі слово з небес, бо Ірод шукає маленького Дитятка, щоб убити його!

Йосиф збудив Богоматір і сказав їй, що вони негайно мусять втікати.

— Ірод хоче впіймати Дитятко!

Заплакала Богомати і схопила на руки маленького Ісуса.

— Повий Дитятко, загорни його в теплу одежу, бо негайно мусимо вирушати! Адже ж уже ранком Іродові посіпаки можуть нас тут знайти, — говорив Йосиф, скидаючи своє столярське знаряддя в мішки. Потім вивів осла із стаєнки. Тихою ходою вийшли Марія з Ісусом, і воли попрощались з ними сумними поглядами. Дрижачи зі страху, вони швидко йшли до лісу, де будуть безпечніші і ніхто не буде бачити їх.

Але було темно в лісі. Глухо й лячно. Довкола панувала глибока тиша.

Свята Родина втікала. Дерева наче розступалися перед ними. Терниии ховали свої гострі колючки, щоб не колоти ніжного обличчя Марії. Кущі завертали свої гілки, щоб не зачіпати одежі подорожніх. Шпильки ялин були такі м'якесенькі, як оксамит. Пір'ячко з пташиних гнізд злітало з дерев під ноги Марії. Наче шовк ставали піски й скелі. Вітер тихесенько гомонів із столітніми деревами, а дерева шуміли так ніжно, наче чарівну казку розказували… Мохи стелилися, як брокатова скатерть перед стопами подорожніх… Десь знечев'я шубовснув шуліка, ховаючись у верховіттях дерев. Джерела сріблистими каскадами спадали зі скель. Любов маленької Дитини до світу відчувала вся природа.

На небі з'явилася зірка. Зірка була невелика, але дуже ясна. Зірка вказувала їм дорогу. Подорожні відчули, що вона є їхньою провідною зіркою, і йшли за нею. Нараз зірка спинилася на одному місці. Та не спинялися подорожні. Вони поспішали. Нараз вони почули шерех каміння, що зсувалося із скелі. З кущів вискочили якісь постаті. Це були розбійники. Вони кинулися грабувати Святу Родину, але, не знайшовши ані грошей, ані будь-чого вартісного, пустили їх свобідно і навіть дали поживи на дорогу.

Свята Родина відійшла від цього місця. Попереду знову плила ясна, провідна зірка, ведучи їх до Єгипту…

БАГАТО РАДОСТИ З НАГОДИ РІЗДВЯНИХ СВЯТ
ТА БАГАТО УСПІХІВ У НОВОМУ РОЦІ
СВОЇМ СПІВРОБІТНИКАМ, ДОПИСУВАЧАМ,
ПРИЯТЕЛЯМ, ЧИТАЧАМ ТА ВСІМ УКРАЇНЦЯМ
бажають
РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

…ВЕРНИ ВОЛЮ, ЩАСТЯ Й ДОЛЮ НАШІЙ НЕНЬЦІ — УКРАЇНІ!

РІЗДВЯНІ ПОБАЖАННЯ ВІД УНС ДЛЯ УКРАЇНИ, ПЕРЕДАНІ ГОЛ. ПРЕДС. Д. ГАЛИЧИНОМ ЧЕРЕЗ „ГОЛОС АМЕРИКИ"

ХРИСТОС НАРОДИВСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО! Як у минулих роках, так і сьогодні, користаю з „Голосу Америки", щоб привітати Вас, дорогі Брати й Сестри в Україні, цим нашим традиційним різдвяним привітом від імени Українського Народного Союзу, найстаршої і найбільшої організації українців в Америці.

Саме в цьому році, в Дні Батька своєї країни Юрія Вашингтона, 22-го лютого, сповниться 65 років з того часу, як у місті Шамокіні, в стейті Пенсилвенія, українські піонери в Америці створили цю організацію з думкою не тільки про себе самих та про своїх дітей у цій вільній країні, але й про своїх рідних та про свій нарід на рідній, але не своїй українській землі. Тоді теж уперше на американській землі піднесено, поруч зоряного американського прапора, синьо-жовтий український прапор і відспівано український національний гимн „Ще не вмерла Україна".

За цих минулих 65 років Український Народний Союз в обставинах нічим необмеженої американської волі та незрівнянних американських можливостей розвинувся в наймогутнішу українську організацію поза Україною. Кількість його членів добігає до 75 тисяч, а його майно переступило 21 мільйон долярів. Проте, ніякими цифрами не можна висловити тієї величезної праці, яку Український Народний Союз пробив для добра своїх членів, для розвитку й закріплення своєї нової американської Батьківщини та для допомоги своєму українському народові в його змаганнях до волі і кращої долі.

Ці свої зусилля продовжує Український Народний Союз і сьогодні, кладучи тепер головну вагу на поширення в Америці та в англомовному світі правди про Україну, український нарід, його історію і культуру, про його долю і змагання. Для цієї мети Український Народний Союз опублікував уже кільнадцять англомовних книг про Україну, для цієї мети він видає український щоденник „Свободу", англомовний „Український Тижневик" і дитячий журнал „Веселку", а в цьому році, при Божій допомозі, сподівається видати англійською мовою монументальний твір — Українську Енциклопедію. Це видання буде гідним доповненням і завершенням відзначень у цьому році американськими українцями 250-их роковин виступу до бою за волю України Великого її Гетьмана Івана Мазепи, 40-річчя проголошення злуки всіх українських земель в одну, ні від кого незалежну, самостійну і соборну Українську Державу та 65-річчя створення на американській землі Українського Народного Союзу, що його нарід звик називати Українською Заморською Твердинею.

І коли сотні тисяч українських родин в Америці засядуть цього року до традиційної святої вечері, то при їх столах, як і в їхніх серцях, будуть вільні місця і для Вас, дорогі Брати й Сестри в Україні. А коли ми в цей Різдвяний час заповнимо наші святині, щоб прославити народженого Бога, то між нашими молитвами буде і наша традиційна колядка: „Просим Тебе, Царю, просим Тебе нині, верни волю, щастя-долю нашій Неньці — Україні!".

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО!

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ І НОВИМ РОКОМ

ПРИВІТ ДЛЯ ПОНЕВОЛЕНОЇ УКРАЇНИ ВІД ГОЛОВНОЇ РАДИ НТШ, ПЕРЕСЛАНИЙ ЇЇ ПРЕЗИДЕНТОМ ПРОФ. Д-РОМ СМАЛЬ-СТОЦЬКИМ РАДІОВИСИЛАННЯМИ МАДРИДУ І РИМУ

До Вас, дорогі Колеги-Професори й Науковці, до Вас, дорога молоде, і до всіх Вас, Сестри і Браття, спішать під Різдво Христове й Новоріччя всі наші думки й почування!

Ви ж, рідні і незабуті наші, глядите на всіх нас, що опинились у вільному світі, і прислухаєтеся, як ми голосимо правду про Україну, її історію та її столітні прагнення до волі! І, як щорічно, звітуємо Вам, що наша праця по всіх наших осередках в Австралії, Америці, Европі й Канаді розвивається, що наші попередні видавничі пляни успішно закінчені, що гаслова частина Енциклопедії Українознавства зближається до закінчення, а англійське видання цієї Енциклопедії, завдяки жертвенності Українського Народного Союзу, буде незадовго здійснене, що наші члени викладають по численних університетах і беруть діяльну участь у наукових конґресах вільних народів. У нове десятиліття нашої скитальщини входимо з понад 30-ма томами нових праць, готових до друку, з новою молодою ґенерацією наших науковців, що продовжать світлі традиції наукового Товариства ім. Шевченка — батька української науки, традиції І. Франка, М. Грушевського, Потебні, Горбачевського, Степана Рудницького, Пулюя і інших — і донесуть наші прапори перемоги на Батьківщину.

Весь вільний світ добре поінформований чужинцями-науковцями про русифікацію України й інших немосковських націй у совєтській тюрмі народів, бо вони наглядно переконалися в дійсній суті большевицької національної політики. Вони всеціло підтримують нашу непримириму боротьбу за академічну свободу. Тому з початком січня 1959 р. скликаємо до Шикаґа — як відповідь на Славістичний Конґрес у Москві — прилюдну конференцію, присвячену пам'яті українських вчених, знищених і репресованих, і представимо вільному світові всі насильства Москви.

В наступному, 1959-му році Наукове Товариство ім. Шевченка присвятить всю свою працю світлій пам'яті великого гетьмана України, Івана Мазепи, що 250 років тому замкнув свої очі. Його ім'я стало символом боротьби України за свободу і за вільну Европу, бо він, в союзі з королем Швеції, пророчо збагнув загрозу московського імперіялізму для европейської культури й цивілізації й разом з ним пробував зломити московський імперіялізм. Ми не дамо Москві фальшувати історичні факти тих подій і висвітлимо усе їх тло і змагання української волелюбної нації.

У незламній вірі в перемогу ідеалів нашого патрона Тараса Шевченка: правди, справедливости й волі — шлють усі НТШ-івці, у вільному світі сущі, Вам, дорогі Сестри й Браття, з глибини зболілих сердець — щирі привіти і молять Всевишнього Бога, щоб приспішив Вам волю, а світові мир!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

ДВА РІЗДВЯНО-СВЯТОЧНІ ЧИСЛА „СВОБОДИ". Це є перше з двох різдвяно-святочних чисел „Свободи". Чергове число, також у різдвяно-святочному оформленні та з відповідним святочним матеріялом і святочними побажаннями та оголошеннями появиться з датою 8-го січня, але буде надруковане і розіслане 6-го січня.

Пантелеймон Ковалів

МИР У СВЯТОСТІ ЖИТТЯ

Коли Симон Петро на питання Ісуса, за кого вважають Його ученики, відповів: „Ти — Христос (Месія), Син Бога Живого", то Ісус сказав йому у відповідь: „Блаженний ти, Симоне, сину Іонин, бо не тіло і не кров відкрили тобі це, а Отець Мій, що на небі" (Матв. XVI, 15-17).

Це об'явлення Боже Симонові Петрові, що відкрило йому правдиве значення особи Ісуса Христа, й досі служить основою нашої віри в Христа, що приніс на землю благу вість (євангелію) про викуплення світу від гріха і смерти. Основний сенс благої вісти — це істина про Боголюдськість, істина, яка могла бути відкрита людям тільки самою Особою, що виявила їм цю істину й сказала про Себе: „Я путь, істина й життя".

В цьому полягає істотна різниця між об'явленням Христа та всякими релігійними й філософськими вченнями. Христос приніс благу вість не як звичайний вісник, що сам не мав відношення до цієї вісти, а Сам Своєю Особою засвідчив цю вість. Його Особа є втіленням цієї вісти, втіленням Божественної Істини й Любови.

Виявлення нової боголюдської основи людського буття, нове вчення про те, що людська душа має вічну поживу в благодатних силах Божих, в „хлібі життя", що „дає життя світові", в „джерелі води, що тече в життя вічне" (Io. IV, 14; VI, 33, 35), — це вчення, що його приніс на землю Христос, відкриває ніби нові обрії людського буття і тим самим стверджує й нову форму людських взаємовідносин. Людське життя — це єдність у Христі, бо тільки Христос міг сказати: „Я — правдива виноградна лоза, а Отець мій — Виноградар… Я лоза, а ви — галуззя; хто перебуває в Мені, і Я в ньому, той приносить багато плодів" (Io. XV, 1, 5).

Звідси випливає реальна суть і значення Церкви Христової, як таємничого того людського колективного організму, що виріс органічно з Божественної сили, яка влилась у світ через Христа. Цей організм і далі живе й розвивається цією силою. Коли в своєму зовнішньому житті людина окремо несе свої життьові потреби, то в глибині свого внутрішнього, духовного життя в Церкві Христовій люди подібні до тих виноградних галузок, які через спільну виноградну лозу дістають спільну, животворчу поживу.

Різдво Христове — це день пришестя на землю Сина Божого в образі людини, день втілення Божественної Істини й Любови; це день великої радости єднання людей у Бозі для вічного миру на землі. Свята Церква Христова в цей день закликає вірних віддати славу Богові на небі, а на землі створити мир, про який співається в анґельській пісні.

Христос приніс на землю мир, мир у святості життя, засвідчивши цю святість своїм власним життям. Його заповідь шукання царства Божого та правди Його — це одна з найбільших заповідей, що вказує правдивий шлях до миру на землі і до спасіння в небі. Царство Боже — в нас самих, в глибині нашого серця, осяяного Божественним світлом, в наших братерських взаємовідносинах, в нашому житті у Христі.

Христос Народився!

ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
СВОЇМ ЧЛЕНАМ Й ПРИХИЛЬНИКАМ
ТА
ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
бажає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА СВЯТО РІЗДВА ХРИСТОВОГО

Довгі тисячі років очікувало людство на нашій грішній землі народження Христа, свого Спасителя. І вже майже дві тисячі років від того часу весь християнський світ із завжди однаковою радісною тривогою та нетерпеливістю очікує кожного року Свята Різдва Христового. Сміливо можна сказати, що саме з цим святом зв'язані не тільки найшляхетніші наші почування, але й найкращі наші надії. Різдво — це завжди очікуване свято надії.

Можливо, що саме тому Свята Різдва Христового так урочисто відзначає український нарід. Ми бо в нашій історичній долі, чи радше — недолі, завжди мусимо мати і маємо потребу більше надіятись і більше очікувати, ніж багато інших, вільних народів. Ми повсякчас перебуваємо в тій тривозі, в якій найбільше заспокоєння знаходимо у вірі в Бога і в надії на Його допомогу. Наче ті розбитки корабля, кидані бурхливими хвилями історії, ми вдержуємось на поверхні життя і не попадаємо в розпач лише завдяки нашій вірі в Бога і надії на Нього. Це бо додає нам сили і витривалости, додає завзяття у наших змаганнях, не зважаючи на поразки.

Коли б ми сьогодні з нагоди Свята Різдва Христового, хотіли бодай побіжно приглянутись нашій ситуації в міжнародному комплексі, ми легко прийшли б до переконання, що саме вірі в Бога і надії на Нього ми завдячуємо наше „пережиття" та оправдані сподівання на кінцеву перемогу нашої Правди. Скільки ж бо справді „чорних годин" мали ми в нашій історії, скільки було „безвихідних ситуацій", в яких ми, як нація, могли зникнути з політичної мапи світу або й з лиця землі. Очевидно, що всі народи мали свої вершини і безодні, всі мали свої періоди слави і пониження, але навряд чи є який нарід, що міг би помірятись з українським народом пережитою „Великою Руїною" чи такою великою катастрофою, як зорганізований окупантом масовий голод 25 років тому. А вже навряд чи який нарід міг би помірятись з українським народом своєю видержливістю в часі. Тих, що могли б мірятись, сьогодні немає, вони — тільки поняття минулого. Тим часом український нарід не тільки перетривав усі лихоліття, але й на наших очах дає собі раду з найбільшим із лихоліть — московсько-большевицькою тиранією. Це було б неможливе без глибокої віри в Бога, без непохитної надії на Нього.

Різдвяні Свята дають добру нагоду пригадати собі ці істини, бо вони — наше спасіння. Тому важливе, щоб це Свято ми відзначали не тільки традиційними святкуваннями, не тільки вільним від праці днем, не тільки взаємними побажаннями та подарунками, не тільки словами, але і скріпленням віри в Бога і відповідними ділами. „Як тривога, то до Бога!" — каже народне прислів'я. Ніколи ще в своїй історії людство і ми з ним не переживало такої великої тривоги, як переживає в теперішній атомовій добі. Ми можемо її пережити тільки при Божій допомозі.

Це з подвійною силою стосується до нас, українців. І саме в цьому відношенні наш нарід видержує свою невідому вже котру з черги пробу. Багатомовні листи приходять від наших рідних з-поза залізної заслони. Там Бог, як після свого народження за часів Ірода, проскрибований і сама прилюдна згадка про Нього може наразити людину на репресії. Тим часом майже в кожному листі з Києва чи Львова, з будьякої місцевости нашої великої Батьківщини, згадується про Бога та висловлюється надію на Його поміч. І коли в обставинах волі люди часом шукають собі всіляких дочасних ідолів, бо вигоди життя заслоняють їм правдивого Бога, то в тих невідрадних обставинах безбожної совєтської тиранії люди більше, як будь-де і будь-коли, звертаються до Того, що в Вифлеємі „прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь".

Тож у цей день, в день Різдва Христового, єднаймося з усім нашим народом нашою непохитною вірою в об'явлену Новонародженим Божу Правду, єднаймося нашою непохитною надією, що раніше чи пізніше вона переможе. Її перемога верне волю і принесе щастя й долю також нашій Україні!

З цим нашим найщирішим бажанням вітаємо всіх традиційним: ХРИСТОС НАРОДИВСЯ — СЛАВІТЕ ЙОГО!

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

РІЗДВЯНІ ІМПРЕСІЇ ЗІ СТОЛИЦІ

У далекій Монтані, де в ще не займаних горах буйно ростуть ліси, пишна ялиця вдалась на славу: вигналась на сто стіп угору, вища, рівніша, буйніша як інші дерева. Може загорда була й занадто пишалась красою. То прийшлось їй упасти під сокирами і податись у далекий світ — у столицю країни, щоб там стати — скороченою до 74 стіп — як символічна ялинка нації.

У мокрий, холодний вечір 23-го грудня велика площа „Еліпси" в сусідстві Білого Дому виповнилась майже восьмитисячною юрбою. Посеред неї стояла сумна й темна монтанська ялиця. Аж ось о год. 5.15 Президент ЗДА рухнув магічною електричною паличкою із своєї білої трибуни — і велика ялиця нагло зацвіла сімома тисячами кольорових лямпочок. Так урочисто почався в столиці традиційний Фестиваль Миру. Не той він уже, що був чотири роки тому, коли відкрито його голосною пропагандою братерства народів: тоді навіть український станок і виступ був його імпресивною частиною. Але, як це буває, з бігом часу Фестиваль став „рутиною", став тереном виступів шкільних і церковних хорів, органістів і інших музик. Він утратив свій братерсько-міжнародний характер, і тільки в одній імпрезі — не там біля ялинки, а в Лієнер-авдиторії — виступали із своїми показами — танками й піснями — представники дванадцятьох країн. Але самий фестиваль — розкинений імпрезами на протязі дев'ятьох днів, став уже частиною столичного Різдва.

Фестиваль є також офіційним початком святкового сезону столиці. Але неофіційно цей сезон, чи радше „святковий настрій", почався куди раніше. Можна сказати, що сам Президент увів його в Білий Дім ще за тиждень раніше, коли звелів причепурити свої залі ялинками, прикрасами та символами Христового Різдва. В той час він приймав на двох окремих вечорах — це через обмаль місця — дипломатичний корпус столиці. Тоді, кажуть, ці різдвяні окраси і настрій дипломатично приглушили блиск амбасадорських, золотом тканих і медалями сяючих мундирів, самоцвітами вибиваних шабель та кинджалів і навіть перлів на сукнях дипломатичних дам. Можна здогадуватись, що навіть Меншіков мусів відчути цей різдвяний, такий чужий йому, настрій. І можна думати, що не один сателітський амбасадор і не одна чутлива амбасадорова дружина мусіли відчути сантиментальну, хоч і контрреволюційну, нотку туги за різдвяним настроєм удома в старих, „гірших" часах буржуазного режиму.

А саме місто довгі тижні жило під враженням грядучого „крісмес спирит" — різдвяного настрою. Правда, це передусім індустрія дбала про те, щоб розвивався він належно: адже головний вияв його це пливучі товпи на вулицях із кольоровими пакетами в руках, і рої покупців по крамницях, і святкове шаління-купування, і писання соток святочних карток до ледве знайомих людей... Тому вулиці торговельного середмістя вже віддавна виблискували кольоровими світлами й фантастичними виставами. І ще яскравіше як коли було видно, які темні американські міста уночі: там, понад сяючий перший поверх линуть вгору й гинуть у ще темнішому небі темні мури. Немає таких принадних, інтимних світел у вікнах горішніх поверхів; вони темні й мертві, бо ніхто не живе за ними в торговельних дільницях середмістя. Та це байдуже: нікому ж приставати в поспішному ході, ніколи ж зором зніматись угору та ще й снувати рефлексії...

Впарі з комерцією, по сотнях державних і приватних урядів також офіційно будувався „різдвяний настрій", яскріли ялинки і „боси" намагалися творити атмосферу родинного тепла й інтимности у своїх бюрах. Ледве чи вдалось їм це!.. Правда, віддавна йшли там різдвяні розмови — на рахунок годин праці, віддавна думались різдвяні думи, та не про уряди, не про „боса". Всюди ж на світі різдвяні думки линуть до рідних, а для багатьох десятків тисяч вашингтонських урядовців — їх рідні розкинені по всіх закутках країни.

І коли прийшло навечер'я, почався великий ексодус із столиці. Самими тільки автами вирушило з Вашингтону коло 250 тисяч: за ними десятки тисяч всякими іншими засобами транспорту. Та й корінні вашингтонці подалися із середмістя до своїх домів на окраїнах міста або й поза його межами, бо там вони живуть у своїй масі. В „тиху ніч" спорожніла столиця... Тільки блистів світлами, неначе острів, Білий Дім, у якому Президент із своєю родиною засідав до вечері.

І ще світлами горіли вночі і піснями лунали вдень численні вашингтонські церкви. В одній з них, у славній протестантській „Вашингтонській Катедрі" співав також українські колядки хор української православної церкви св. Андрія за дирекцією п. Юрія Филипова, а її парох, о. протопресвітер Василь Варварів відправляв, спільно з деканом Катедри, молебень в намірені українського народу. З ними молилися вашингтонці, що вщерть виповнили церкву. Це вже так третій рік...

А найправдивіший різдвяний настрій перенісся з середмістя в підмістя. Там малі однородинні домики рисувались вечорами шнурками кольорових лямпочок, там свічки у вікнах і прикрашені ялинки перед хатами... Там усюди більш домашній настрій, там людина не анонім, а — знайомий чи сусід... Там святкові імпрези „комюніти сентру" мають інтимний настрій у гурті знайомих облич, там гамір дітей — не бизнесовий, а вільний, веселий... Туди, у ті підміські оселі поспішали додому сотні тисяч працівників із міста у навечер'я Різдва. Там міняють вони офіційний „крісмес спирит" бюрових „парті" на родинний, на рідний, на щирий. І звідти вони понесуть святковий настрій назад у великі урядові будівлі, коли промине Різдво, а потім Новий Рік: ще день-два житимуть настроєм, згадуючи та розповідаючи. А там стануть знову дивитись на календар, шукаючи нового вільного від праці дня...

юст

ПАРАГРАФ 19-ий НЕ ПРОЙШОВ

Свіжі газети з Москви принесли ревеляційну новину. З них виходить, що запропоновані свого часу Хрущовим „тези" про реформу системи народної освіти, які Центральний Комітет КПСС затвердив був і передав на „всенародне обговорення" в пресі, Верховний Совєт СССР в цілості... не прийняв. У совєтській практиці — річ нечувана, річ небувала! Звичайно, в газетах про це не сказано ані слова. Навпаки, читаємо, що „тези Центрального Комітету, які дістали загальну підтримку в перебігу всенародного обговорення, Верховний Совєт в цілості схвалив". Дослівно в такій редакції передала на цілий світ повідомлення про це й совєтська телеграфічна агенція ТАСС. Але відомий параграф 19-ий „тез", який розв'язував руки русифікаторам у так званих союзних республіках, викидаючи „національні мови" з програм шкіл із російською викладовою мовою, в прийнятому Верховним Совєтом „Законі" про школу" — просто випав. Випав так, якби він ніколи не фігурував у виступах Нікіти Хрущова.

У „всенародному обговоренні", що протягом двох місяців відбувалося в зв'язку з шкільною реформою на сторінках совєтської преси, про 19-ий параграф згадано було лише один раз у виступі секретаря компартії Азербайджанської ССР. Поза тим ніхто голосу в цій справі забирати, очевидно, не пробував. І здавалося, що цей параграф, разом з іншими рекомендованими Хрущовим, автоматично буде прийнятий, як то звичайно водиться в совєтській практиці. Але, майже напередодні схвалення закону, на засіданні Верховного Совєту про цю справу раптом заговорили „націонали".

Щоб пригадати читачам зміст 19-го параграфу, з яким вийшов такий неприємний для Хрущова казус, пригадаємо його найістотніше місце, в якому дітям, що вчаться в союзних республіках у школах з російською викладовою мовою, „надається право" не вивчати „національної" мови, значить — української на Україні, литовської у Литві, грузинської в Грузії і т. д.

І от з трибуни Верховного Совєту в Москві виступив депутат Грузинської ССР І. Долідзе і заявив: „У нас одностайно висловлюється думку про те, щоб учні не-грузинських шкіл обов'язково вивчали грузинську мову..." Потім виступив депутат Литовської ССР, М. Гедвілас, і сказав: „Громадськість нашої республіки під час обговорення тез однодушно висловила думку, що ні в якому разі не слід відмовлятися від існуючого порядку вивчення рідної, російської і одної з чужих мов..." Депутат Латвійської ССР, А. Пельше, вийшовши на трибуну, промовив: „Трудящі республіки, особливо на батьківських зборах, одноголосно висловлюються за необхідність залишити вивчення в наших школах двох мов — латиської і російської". В такому самому дусі виступив і депутат Естонської ССР, Х. Пірп. А депутат Азербайджанської ССР, Т. Аллахвердаєв, у своєму виступі навіть підкреслив, що „питання про мови, які вивчаться в школах, мають вирішувати Верховні Совєти союзних республік" — значить, Москві до того діла немає. Українську ССР репрезентував депутат С. Червоненко. Виголосивши довжелезну промову, він закінчив її словами: „Велику увагу на Україні привернуло обговорення справ, зв'язаних з вивченням мов у школах. Довголітній досвід народної освіти в республіці показує, що обов'язкове вивчення російської і національної мов себе цілковито виправдує. Треба добре передумати справу поліпшення навчальних програм взагалі, але треба зберегти обов'язкове вивчення російської і національної мов".

В обороні параграфа 19-го виступив один тільки депутат Білоруської ССР, П. Машеров, який заявив: „Вивчення національної мови має бути, як правило, обов'язковим для дітей корінної (!) національности". Депутати Киргизької, Казахської та Узбецької ССР і Дагестанської автономної ССР воліли про цю справу замовчати. Щождо російських депутатів, то про параграф 19-ий не згадав з представників „старшого брата" ніхто ані словом, певно, вважаючи його за єдиноправильний.

У московській „Правді" з 22 грудня — якраз напередодні схвалення шкільного закону — з'явилась стаття, підписана Максимом Рильським і Миколою Бажаном, під промовистим заголовком „В ім'я людини". Мабуть, цією статтею і був забитий останній цвях у дискусію над параграфом 19-им. Вона дуже знаменна і дає багато матеріялу для різного роду міркувань. „За кордоном, — пишуть Рильський і Бажан, — де-не-де чути вже подратовані голоси про те, що, мовляв, намічений в СССР плян перебудови школи потягне за собою обниження рівня гуманітарних знань учнів". Так, оглядаючись на Захід, а зокрема, на українську еміграцію, яка гостро зареагувала на хрущовський плян русифікації не-московських народів СССР, і виступаючи в

(Закінчення на стор. 5-тій)

З наших буднів

ПРО РІЗДВЯНІ ЗВИЧАЇ

Незадовго промине рік часу, як ред. Лев Лепкий виголосив у ЛМКлюбі свою знамениту доповідь „Про наші різдвяні звичаї і традиції", а я ще й досі не можу її забути. Доповідь була така цікава й багата думками і спостереженнями, що з неї можна черпати матеріял, як із криниці, і вишкварити навіть з десять фейлетонів.

Як відомо, Вш. Доповідач деякі звичаї гостро засуджував, інші — палко обороняв. Так, наприклад, ред. Лепкий виступав тоді проти ялинки (німецький винахід!), натомість закликав еміграцію, щоб відновила в Америці такий прекрасний, прабатьківський звичай, як вношення до хати на Свят-Вечір сіна й соломи.

І цю його пропозицію я, зі свого боку, сердечно вітаю і підпираю! Ех, як собі нагадаю, яка ж то радість була в хаті, коли тато внесли і розстелили на долівці „діда", а на покутті поставили колосистого „дідуха", а на скриню, під скатертину, поклали запашного сіна, що на Свят-Вечір називалося „баба"...

Звичайно, ми, діти, мали найбільше потіхи з „діда", тобто з розстелених на полу двох околотів пшеничної соломи. Які несамовиті герці ми в ній виправляли, Господи-Боже! І ставали дуба, і перевертались, мекали, бекали — щоб судібка ховалася, ціпали, квакали — щоб кури неслися, в'язали ложки перевеслами і клали під „дідуха" — щоб корови не втікали з наші.

Інколи ми сповняли ці прадавні звичаї так ревно і голосно, що тато були примушені заспокоювати нас реміцем! Це нам псувало святочний настрій на якої півгодинки, після чого починалося наново бешкетування, аж поки ми не засипали, зморені, в соломі.

А тепер, уявіть собі, якби так здійснилось задушевне бажання п. ред. Лепкого, і в кожній українсько-американській хаті в Ню Йорку появилася солома на Свят-Вечір. Уявіть собі, прошу, настроєво-зворушливу картину: посеред кімнати гримить-торохкоче телевізор, а довкола нього порозлягалися на соломі дітоньки та й приглядаються різним Папаям і Мікімавсам!... Правда, наші діти якось радять собі без „дідуха" і так качаються по підлозі, обложені „каміксами", як соломою, але це вже не в дусі народних традицій.

Або, уявіть собі іншу сцену, напр., з національної бари. На високих стільцях сидять патріоти, колядують „Нова радість", а у їхніх стіп — стелиться свіжа солома, чи пахуче сінце. Наколядуєшся, закропиш душу, згадаєш Рідний Край, і — беркець! — з кріселка просто в солому, як у м'яку, мамину перину... Яка розкіш! Правда, що й фасмани мали б на наші Свята трошки більше роботи, але хай Метрополія знає, що це наш брат святкує, за старим стилем!

Все те гарно-красно, але як того „діда" чи „бабу" притаскати до хати?... Ще коли хто мешкає в „бейсменті", як жили колись на 5-ій вулиці мої приятелі, панство Ш-гі, то вже невелика штука принести в хату сніпочок соломи. Але що ти вдієш, коли хтось живе в таких апартаментах, як інж. Л-к, де тобі у дверях стоїть генерал в уніформі, а в голю росте пальма і вода дзюрчить з фонтанни?.. Як же ти доступиш з сіном чи з соломою до елевейтора і на 8-ий поверх заїдеш?

І така біда-горе нашому головікові в тій Америці: хотів би якось рідну традицію зберегти і дітям її передати, так що ж, коли бісова цивілізація перешкаджає?

Ікор.

РІЗДВО

Всміхнися, Мамо!
На Твоїх колінах
Проснулось нині дороге Дитя;
Його зогріли сарни і ягня,
Як догоряли в вогнищі поліна.

Прийшов і князь, і вояк, і чумак
Розпромінити личенько дитяче,
Та й розстелили взори [мерехтячі,
Пшеничні ядра і пахучий мак.

Лягає ніч на вбогім оборозі
І світить мирно уставками зір.
Усе: і янгол, і пастух, і звір
Клякає тихо на Твоїм порозі.

ВІРА ВОВК

Людмила Коваленко

НЕВРАХОВАНЕ ДИТЯ

Рудий верблюд, що йшов попереду його верблюда, повільно коливався всім тулубом, жовті пагорби здіймались і спадали, немов хвилі рудого моря, і Руфусові Табулюсу здавалось, що він і досі пливе кораблем і що ніколи вже не стане він на тверду землю.

Найгірше було те, що він не міг ні на кого нарікати. Вся ця подорож була його власною ідеєю, його власним пляном, який він довго потасмці обдумував і повільно, але невтомно довів до здійснення.

Руфус заплющив очі, щоб бодай не бачити всіх цих відтінків рудого й жовтого, з яких, здавалось, складався весь краєвид у цій країні. Навіть дерева, малі і якісь синяво-сірі, не давали відпочинку окові.

— „Дикі люди, дика країна, дика природа, — думав Руфус, намагаючись триматися рівно поміж двох горбів верблюда. — Навіть для їзди вони вибрали собі верблюда, якого боги, напевно, навмисне створили так, щоб ніхто не міг на нього сісти..."

Руфус посміхнувся і вирішив запам'ятати цей вираз. Він може придатись йому, як добрий жарт, у листах, які він писатиме до Риму... А може він уживе його обережно і в розмові з тетрархом, хоч, наскільки він чув, тетрарх був людиною похмурою і мало інтелігентною, так що навряд чи зрозуміє цей жарт... Так, верблюда створено на те, щоб на нього ніхто не сідав, а ось він, Руфус, старший рахівник у державній скарбниці, мусів на старі роки сідати поміж горби цієї чудернацької тварини.

— „Все для Риму, все для імперії, — думав Руфус, почуваючи, як серце йому гріється від думки про велич Риму і від згадки про свій шляхетний патріотизм. — Коли б справа не йшла про скарбницю Риму, навіщо було б йому цікавитись цією дикою країною і переписом, що його задумав перевести тут тетрарх, отой самий тетрарх, який у звітах щоразу плачеться на бідність і злидні народу, а в той же час присилає такі коштовні дарунки цезареві і всім його фаворитам. Якщо він має гроші на підкуп і хабарі, то скільки ж він лишає собі?" — подумав Руфус звиклу думу, яка й погнала його у цей богами забутий край.

Саме тому Руфус і їхав тепер до Юдеї, щоб на місці пересвідчитися, скільки людей живе і працює під владою тетрарха, скільки вони заробляють і яку суму податку може з них мати імперія. Але вигляд цієї землі, руді пагорби і сухі скелі якої тільки де-не-де понад Йорданом переходили у родючі ґрунти, розхолодив запал Руфуса, бо наочно показав, що тільки важка праця може дати тутешнім людям змогу так-сяк існувати.

— „А тим часом Римові коштує стільки зусиль тримати в порядку цих жебраків, — плелися обурені думки в голові Руфуса. — Повстання за повстанням, амбіції, прагнення панувати над світом... Звідки воно взялось у цих злидарів?"

Та тут Руфуса так струснуло на верблюді, що він знову розплющив очі і озирнувся навколо.

— Що сталось? — спитав він. — Чому дорога так зіпсувалась? Чи ми конче мусимо їхати саме цим шляхом?

— Так, пане, — під'їхав до нього провідник каравану. — Ми мусимо звернути з римського шляху, бо так швидше доберемось до Єрусалиму. Воно трохи гірше їхати, зате ми будемо там ще до вечора.

В цю хвилину з переднього верблюда донісся майже одночасно і рев тварини і переляканий зойк людини. Якийсь білий клубок перелетів над горбами верблюда і впав майже біля ніг Руфуса, стогнучи і клянучи водночас.

Руфус приглянувся. То був його писець і хоронитель його письмових приладів, старий вільновідпущенець, який вів для нього рахунки у державній скарбниці і якого Руфус узяв із собою, бо він знав мову Юдеї.

— Ой, Боже! — сплеснув руками провідник каравану. — Щось верблюдові сталося! Тепер буде нам затримка! — З цими словами він миттю скотився з свого верблюда і побіг до переднього, що болісно ревів і потроху присідав серед дороги.

Інші провідники також побігли туди, і Руфус, обережно спускаючись по нав'язаних на линві вузлах, також зліз із свого верблюда на землю. Він одразу підійшов до вільновідпущенця, що, стогнучи та хапаючись за спину, потроху підводився з землі, і, переконавшись, що тому не сталось великої біди, й собі пішов до верблюда.

— Боюсь, що мусимо тут переночувати, — сказав йому провідник, що тримав у руках скривавлену ногу верблюда. — Доведеться промити і перев'язати рану, та й то не знати, чи зможе він іти завтра...

Руфус розглянувся по околиці і побачив в далині якесь м'яке, біле сяйво.

— Здається, там є якесь житло, — сказав він. — Можемо потроху пройтися туди, а ви ведіть пораненого верблюда. Там щось світиться — зможемо краще роздивитись.

Та коли Руфус, що пішов попереду, зблизився до того місця, що світилось йому здалеку, виявилось, що там не було ніякого житла. Кілька дерев стояло купкою обіч дороги, а під ними розташувалась на нічліг якась бідна родина: старий уже чоловік і молода жінка з немовлятком на руках. Біля них було лише кілька клунків та невеличкий ослик, прив'язаний до дерева.

Руфус вирішив, що, в усякому разі, він може розпитати цих людей про перепис, тим більше, що до нього надійшов уже вільновідпущенець.

— Спитай старого, чи знають вони про перепис, — сказав Руфус, сідаючи на камені під деревом.

— Вони саме повертаються з перепису, — сказав вільновідпущенець, поговоривши з старим. — Мусіли їхати для цього до Вифлеєму, і тепер повертаються до Єгипту.

— До Єгипту? — здивувався Руфус. — Не розумію! Хіба тетрарх має право переписувати тих, що живуть у Єгипті? Це ж не його піддані... Я так і знав, що ці люди все переплутають. Спитай його, чого він ішов аж із Єгипту до Вифлеєму на перепис? Накази тетрарха його ж не стосувались.

— Вони поїхали на перепис з Назарету, — сказав вільновідпущенець, — а тепер вирішили не вертатись туди... Я не дуже добираю, що розповідає цей старий, його галилейська мова відмінна від тієї, що я вивчив... Але вони, здається, злякалися тетрарха і вирішили втекти до Єгипту.

— Я ж казав, що в цій країні не можна перевести порядного перепису, — похитав головою Руфус, напівзадоволений, що на його виходить, напівзажурений, що стільки заходів пропаде марно. — Скажи йому, що коли він записався, як громадянин Юдеї, то не може їхати до Єгипту, повинен жити там, де приписаний... Це ж тепер тут буде на три душі менше, ніж записаний... А, мабуть, чимало є таких свавільників, як він.

— Він каже, що він це робить не із сваволі, а тому, що так йому наказав янгол.

— Що таке янгол? — спитав Руфус.

— Посланець неба — відповів вільновідпущенець. — Кажу тобі, я не дуже розумію, що він говорить. З'явився йому уві сні янгол і наказав тікати від тетрарха — і вони, ідуть тепер у Єгипет... І вони не приносили до перепису Немовляти, бо Воно тоді ще не народилось... Так що, старий каже, тетрарх Його ніколи не мав — то не може Його і втратити!..

— Бачиш, чи я не казав, — звернувся Руфус до вільновідпущенця, — хіба можна зробити добрий підрахунок, взяти все на облік, обрахувати податки і людські прибутки у цій країні?! Подивись на цього старого: ніби чоловік статечний і спокійний, а послухай, які небилиці він розповідає... Янголи і тетрархова помста, і невідь-що! Нам доведеться потратити ще чимало сил, людей і науки, поки ми навчимо цей народ жити розумом і рахунком!.. Ось вони несуть із собою Дитину, яка не належить ні до кого — не записана в Юдеї і напевно не буде записана в Єгипті... Людина без держави, яку наш імператор не зможе ніколи притягнути ні до плачення податків, ні до служби, ні до вірности... Що це буде за людина?! Яке може бути життя у людини, що не має держави, до якої належить?

Молода жінка, що сиділа напівобернувшись до Руфуса, поворухнулась і переклала Дитину з однієї руки на другу, так що личко Дитяти обернулось просто до Руфуса. Той мимоволі глянув на Дитину і завмер. З очей Дитини світилось одвічне дитинство, чистота, ясність і повне довір'я до світу, яке властиве дітям. А водночас з її очей пробивалась хвиля неземної мудрости, так, ніби це Немовля не тільки бачило й розуміло Руфуса, а навіть незлобно і м'яко сміялось собі потихеньку і з Руфуса, і з перепису, і навіть із страшного тетрарха, від якого тікали її батьки. Дитина дивилась непорушно, а перед Руфусом вставали роки за роками, повні чисел і рахунків, важких мішків золота, підрахованих і запечатаних, сувоїв пергамену і воскових дощечок, списаних рівними стовпчиками цифр... Все життя він перевів на цифри та числа — і тепер це Немовля м'яко і з співчуттям дивилось на нього, ніби кажучи:

— Бідний, бідний Руфус!..

Шум на дорозі опритомнив Руфуса, і він потер собі рукою лоба.

— В цій країні людина починає вірити у неможливі речі, — сказав він, важко спинаючись на ноги. — Лишайся здоровий, старий... І постарайся приписати сина до якоїсь держави.

— Він каже, що це Дитя не потребує держави. Воно має свою.

— Так? Де ж ця держава?

— На небі, — сказав вільновідпущенець, повторюючи жест старого, що показував пальцем у зорі над собою.

— О, на небі! — сказав Руфус, що вже цілком опритомнів і навіть соромився, що міг отак піддатися впливові погляду якогось Немовляти. — Коли на небі, то я не перечу. Наша імперія не поширюється аж туди. Для нас досить землі!

І він пішов до свого каравану, задоволений тим, що протягом одного дня склав два добрих жарти, які можуть принести йому славу серед його друзів у Римі.

ДИВЛЯЧИСЬ НА ЯСНЕ СВІТЛО ВИФЛЕЄМСЬКОЇ ЗОРІ...

(Закінчення зі стор. 1-шої)

Його Церкві на американській землі, підкреслюючи нашу живу віру не лише словами, але також ділами, тобто щирою жертвенністю на добродійні цілі. Як колись Пресвята Родина на скитальщині зберігала і виховувала Божого Сина для спасіння людського роду, так Господь дав післанництво Українській Католицькій Церкві зберегти нашу святу католицьку віру з гарним східнім обрядом та народними традиціями на американській землі, щоб у слушний час відновити наше релігійне і культурне життя, яке ворог знищив.

Бог хоче, щоб ми тут, на американській землі, розвивалися, зберігаючи наші релігійні і народні святощі. Вже від початків української імігpації Господь через свою Церкву чував над долею наших імігрантів. В другій половині 19-го століття почалася українська імігpація до ЗДА. Економічна недоля у старому краї була тим жорстоким Іродом, що виганяла наших людей з українських земель, особливо з Галичини, Лемківщини, Буковини і Закарпаття. Нашими імігрантами заопікувалася наша Церква. Вже кардинал Сильвестер Сембратович висилав священиків до ЗДА, а опісля цю місію продовжував Митрополит Андрій Шептицький. Прислані до ЗДА священики вищукували вірних, обслуговували їх, помагали будувати церкви, школи, видавати часописи, закладати перші церковні і народні товариства та організації. Уже в 1886 році була перша церква імені св. Архистратига, в Шенандо, Па., а дев'ять років пізніше було вже 51 церков, що були побудовані пожертвами наших перших імігрантів. Також число вірних зростало. В 1905 році було вже 262,500 вірних візантійського обряду. Щоб пізнати життя і потреби наших імігрантів, сам Митрополит Андрій Шептицький відвідував їх, об'їжджаючи всі осередки українського скупчення.

Прийшов час, що наші люди в ЗДА дістали свого Єпископа. Завдяки прихильности Папи св. Пія X до українського народу, Апостольська Столиця назначила на першого єпископа для наших імігрантів бл. п. Сотера Ортинського, ЧСВВ, що прибув у 1907 році зі Західньої України до ЗДА, вкладаючи тривку основу під майбутні екзархії, єпархії та митрополію. По дев'ятьох роках тяжкої єпископської праці Владика Сотер відійшов на вічний спочинок у 1916 році. Передчасну смерть єпископа Ортинського дуже болюче відчули українці-католики в ЗДА. По вісьмох роках тяжких досвідів для нашої імігpації знов засіяло сонце надії на нашому небозводі. В 1924 році Апостольська Столиця через Христового Намісника Пія XI іменувала єпископом для українців-католиків ВПреосв. Кир Константина Богачевського, теперішнього Митрополита. З приходом другого Владики пожвавилась праця на всіх ділянках церковного і народного життя.

У міжчасі не бракувало терпінь і досвідів нашому народові на українських землях. Перша світова війна забрала великі жертви в людях і майні. Опісля молоденька Українська Держава не могла встоятись, хоч стільки народу впало за свободу. Багато наших українців, що брали участь у визвольній боротьбі, не могли повернутись у свою Батьківщину. І так почався другий вихід, який був більш політичного характеру. Багато тодішніх українських жовнірів і старшин виїхали до ЗДА і включилися в наше церковне і громадське життя.

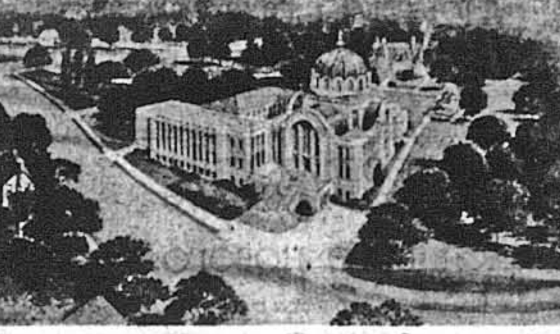
Прийшла друга світова війна, яка потрясла до основ нашим народом і нашою Церквою. Многі українці різних станів і професій мусіли громадно покидати свій рідний край, бо новий Ірод жорстокіший, як попередні, загрожував їхньому існуванню. Почалася хресна дорога скитання через довгі роки, яка для багатьох ще не закінчилася. Багато українців знайшли гостинний притулок на американській землі, яка гаслом статуї Свободи: „Дай мені своїх втомлених, своїх бідних, свої гноблені маси, щоб віддихнули свобідно," приймала всіх скитальців, а між ними українців, які мусіли покидати свій рідний край із-за релігійного і політичного переслідування. У цьому переселенні наша Церква в ЗДА відіграла велику ролю, спровадивши через Український Католицький Комітет в Стемфорді понад 50,000 українців, які знайшли працю і стали повновартісними громадянами цієї країни.

Дивлячись на успішний розвій нашої Церкви під проводом ВПреосв. Владики Кир Константина, Апостольська Столиця в 1942 році призначила до помочі ще одного єпископа. Господь ще більше благословив апостольську працю наших Владик, Духовенства і Вірних. Прийшов час, що Апостольська Столиця дала нам більше єпископів і більше екзархій. В 1956 році наша Церква мала дві Екзархії: Филаделфійську і Стемфордську. Вислід праці нашої Церкви для нашого народу є очевидний в найновішій статистиці. Ми, українці-католики в ЗДА, маємо дві Єпархії, Митрополита і двох Єпископів, 187 церков, приблизно триста священиків, сім монаших Чинів і Згромаджень, два семінари, дві колеґії, чотири вищі школи, численні вечірні і цілоденні парохіяльні школи, багато церковних і народних організацій і товариств, свою пресу. Золотими буквами наша історія запише любов Апостольської Столиці до нас, українців в ЗДА. Христовий Намісник Папа Пій XII 6-го серпня 1958 року підніс нашу Церкву до гідности Митрополії, а першим Митрополитом іменував нашого дуже заслуженого Владику-Ювілята, Кир Константина Богачевського, що в січні 1959 року, обходитиме 50-літній ювілей священства.

Дивлячись на перебіг нашого буття і розвою на американській землі, кожний чесний і свідомий українець мусить признати нашій Церкві великі заслуги у розвоєві і закріпленні нашого релігійного і народного життя. Не можна зменшувати заслуженого признання деяким народним організаціям, що працювали з Церквою у вище згаданому напрямі. Але з певністю можемо твердити, що без Української Католицької Церкви в ЗДА наші імігранти були б давно розгубились серед інших народностей та були б пропали для нашої Церкви і нашого народу. Ось ці очевидні діла показують, як важним була і є Українська Католицька Церква для наших людей впродовж останніх 80 років в ЗДА. Чим Христос був для Пресвятої Родини, тим Його Церква була для нашого народу.

Ми, українці-католики, повинні бути вдячними за Його особливу опіку над нами на американській землі. Ми маємо свою Митрополію, свої Дієцезії, своїх Єпископів, свої церкви і школи, свої семінари, свій гарний східній обряд. Інші народності, хоч численніші за нас, цих привілеїв не мають, що ми. Найкращою вдячністю з нашої сторони буде, якщо ми будемо співпрацювати з Українською Католицькою Церквою, щоб розвинути і зберегти всі наші релігійні, церковні і народні святощі. Заслуга Пресвятої Родини була в тому, що вона зберегла і виховала Христа для людства, присвячуючи для Нього працю і всі засоби. Також перед Богом мають великі заслуги всі ті українці, що своїми пожертвами причинилися до здвигнення церков, шкіл, семінарів та інших наукових і добродійних установ. Таким чином вони допомогли нашій Церкві зберегти в наших родинах і громадах Христа і Його Божественну науку. Також теперішня хвиля наказує нам по прикладу Пресвятої Родини ввійти в тіснішу зв'язь з Христом та Його Церквою, допомагаючи своїми пожертвами у розбудові наукових осередків, де виховуються майбутні священики.

Одною такою твердинею науки є науковий центр в Стемфорді, що його оснував тому 25 років теперішній Митрополит Кир Константин. Зі зростом покликань до священичого стану, теперішні шкільні будівлі є замалі, особливо студенти Колеґії св. Василія не мають відповідного приміщення. З отворенням нової Стемфордської Дієцезії, тому два роки зродилась думка розбудови Колеґії св. Василія, яка матиме викладові залі, гуртожиток для семінаристів, рефектар з кухнею, помешкання для професорів, церковцю і музей. Ціна будови виноситиме два мільйони долярів ($2,000,000.00). Досі Українські Католицькі Парафії Стемфордської Дієцезії зложили сто вісімдесять тисяч долярів ($180,000.00). До повної суми ще багато треба. Якщо в серцях українців-католиків буде горіти така любов і вдячність до Бога і народу, як горіла в серцях Пресвятої Родини та наших



Проєкт нового будинку Колеґії св. Василія в Стемфорді, приготований архітектом інж. Юліяном Ястремським.

українських імігрантів, що своїми пожертвами допомогли збудувати стільки гарних установ, то вірю, що вище згадані фонди на розбудову Колеґії буде можна зібрати. Повний віри на Божу поміч і співпрацю українців-католиків, звертаюся до Вас усіх з гарячим проханням. Допоможіть своїми пожертвами вибудувати Колеґію св. Василія. Вложіть у свій бюджет потреби Вашої Церкви і народу. Теперішня хвиля накладає на нас святий обов'язок розбудувати науковий осередок в Стемфорді, бо на українських землях за залізною заслоною вороги Бога, Церкви і народу знищили всі наші семінари. Старий край не може вже більше посилати до нас священиків, бо сам не має їх. Мусимо тут подбати про виховання й освіту майбутніх священиків.

При тій нагоді щиру подяку складаю тим всім жертводавцям, що своїми пожертвами вже започаткували фонд на розбудову Колеґії св. Василія. Прошу про дальшу поміч і молитви, щоб при Божій помочі довершити зачате діло. За Ваші шляхетні серця і пожертви нехай Милосердний Ісус сторицею винагородить. Молитиму Боже Дитя Ісуса, щоб наділяв Вас Своїми ласками та кріпким здоров'ям, щоб Ви для Божої слави і добра народу могли ще много літ трудитись, як колись трудилася Пресвята Родина.

З НАМИ БОГ!

✠ АМВРОЗІЙ, *Єпископ*

ЮСТ

З КОЛЯДОЮ

Гей, де дорога до Вифлеєму?
До Вифлеєму, де зірка сяє?
В темну бо нічку, у зимну зиму
Збились з дороги, путі не знаєм.

Ой та навіщо, юні мандрівці,
Та не знайти вам битого шляху,
Ой не під силу, хлопці-молодці,
Путь бо далека, путь повна жаху!

Та ми підемо і віднайдемо:
Там, кажуть, нині зійшов Месія,
Бог народився у Вифлеємі,
Бог народився — людям надія!

Гей, ми підемо, щоб поклонитись
Та привітати Бога-людину,
Щоб привітати, дари оддати,
Ще й розказати нашу новину:

Що не задзвонять дзвони Софії,
Що не задзвонять в Святому Юрі!
Люди сумують та без надії,
Серця холодні і думи хмурі.

А як побачим Бога-Месію,
То понесемо на Україну
Людям розраду, людям надію,
Радісну вістку, славну новину:

Що засіяє в нашу темряву
Зірка Христова, як над вертепом,
Волю посіє, радість і славу
Над нашим краєм широкостепим!

[На чужині-по дорозі, 1948]

НАРОДНИЙ ФОНД І КОЛЯДА ПРАЦІВНИКІВ ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ УНС І „СВОБОДИ"

Як кожного року, так і тепер, співробітники в Головній Канцелярії Українського Народного Союзу та в Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи", з нагоди Різдвяних Свят і Нового Року зложили свої пожертви на Коляду для Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) та свій національний даток до Народного Фонду Українського Конгресового Комітету. Національний Даток і Коляду на 1959-ий рік зложили:

	Н. Ф.	Коляда		Н. Ф.	Коляда
Д. Галичин	$ 50	$ 15	Я. Петрух	10	2
Р. Слободян	50	15	А. Домарацький	10	2
Д-р Я. Падох	25	15	М. Филик	10	2
А. Драган	25	15	В. Кушнір	10	2
Д. Слободян	25	5	Д. Притуляк	10	2
І. Кедрин	10	10	Р. Антонович	10	2
Л. Луців	10	5	Р. Ференцевич	10	2
В. Давиденко	10	5	О. Кейс	10	2
Б. Кравців	10	5	Д-р О. Волощук	10	2
В. Назаревич	10	5	Д-р І. Козак	10	2
Я. Кулинич	10	5	М. Лисогір	10	1
Т. Гіль	10	5	Т. Лютвиняк	10	1
С. Федів	10	5	Д-р М. Кобринська	10	1
Л. А. Лапичак	10	5	М. Сташинська	5	2
П. Постолюк	10	5	Д. Кусий	1	1
В. Сохан	10	5	Н. Н. і інші	35	8
М. Міляновнч	10	5	Разом	$586	$211
С. Гладкий	10	5			
К. Стецюк	10	5			
Ст. Курляк	10	5			
В. Квас	10	5			
В. Берізка	10	5			
М. Заклинський	10	4			
О. Стецура	10	3			
Д. Кравець	10	3			
І. Коць	10	3			
Я. Левицька	10	3			
М. Думанська	10	3			
В. Карий	10	3			

Отже, працівники Головної Канцелярії УНСоюзу та Редакції й Адміністрації і Друкарні „Свободи" зложили з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят $586.00 — як Національний Даток до Народного Фонду УКК, і $211.00 — як Коляду на залишенців для ЗУАДК. Разом 797.00 долярів.

НЕМАЄ СИЛИ, ЩО ЗМОГЛА Б ПОХОВАТИ ХРИСТА...

Урнвок з Різдвяного та Новорічного Послання Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці

Ню Йорк. — Головна Управа Українського Євангельського Об'єднання в Північній Америці за підписом свого президента Петра Ковальчука з Лівінгстону, Н. Дж. проголосила Різдяне й Новорічне звернення, в якому говориться м. і. таке:

„... Трагедією великої частини людства є те, що воно не приймає свого Спасителя. За причину цього подається: „Світло прийшло на світ, а полюбили люди темряву більше, ніж світло; були бо лихі їх учинки" (Івана 3,19). Велика частина людей уявляє, що вони є панами свого життя й майстрами своєї долі. Усування Христа від провідної ролі в житті людської спільноти та людини — це гашеня єдиного світла, що може належно освітити всі тайники людського серця і внести в них потрібну цілеспрямованість і гармонію в їх дію...

.... Ціла подія з цьогорічним нобелівським лавреатом, письменником Борисом Пастернаком та його книжкою, що стала сензацією дня в світі, виявляє нам, що Христа і Його Євангелії не вдалося поховати нелюдському режимові та його носіям. Сам Б. Пастернак змушує героя своєї повісти шукати надхнення й подібности своєї ситуації в житті Христа, а наказні критики Пастернакової книжки обурюються на те, як міг він чистого й невинного Христа порівнювати до свого безідейного героя? Дивне диво, що ми є свідками ще за нашого життя надзвичайно багатомовного явища: Христа не вдалося комуністам за 40 років поховати в забуття. Ісус тріюмфально живе. Його правда, як та олива, випливає на поверхню життя і відділюється надземною красою від бруду і злочинів духово мертвої, а тим самим і злочинної людини, Немає сили, щоб могла поховати Христа, немає також сили, щоб могла поховати завітні мрії та очікування нашого народу, про які пише наш національний пророк Т. Шевченко: „Встане Україна і розвіє тьму неволі..." Цього року, в якому людина дерзнула зробити перші кроки для розв'язки міжплянетарної комунікації, знову відзначаємо величне свято, обгорнене дивною таємницею Боговоплочення. Святкуймо його з певною вірою та радісною надією в остаточну перемогу нашого Спасителя над усіма проявами зла і темряви. Молімося за наш нарід, за братерство народів, за перемогу правди і справедливости на землі. Будьмо людьми, що вміють тримати непохитно свою національну єдність, не зважаючи на віроісповідні та політичні розбіжності..."

Українка в американському балеті

Нюарк. — 16-літня Євгенія Сташинська, дочка бл. п. д-ра Володимира і п-ні Марії Сташинських, виступила минулої неділі, 4-го січня, в одній із головних роль в трьох балетних образках: „Сильфіди", „Місячний карнавал" та „Петро і Вовк", що їх виставив „Галидей Тіатер" в заповненій по береги публікою залі школи Клінтона. Євгенія Сташинська від чотирьох років студіює балет в Американській Балетній Академії, відбувши раніше три роки балетних студій в балетній школі Джорджа Міленоффа на Флориді. Мати молодої танцюристки, п-ні Марія Сташинська є від чотирьох років урядничкою Адміністрації „Свободи".



Євгенія Сташинська

НА ПРОСЛАВЛЕННЯ ГОСПОДА, ЩО НАМ НАРОДИВСЯ...

(Закінчення зі стор. 1-шої)

прийде, він переживає це і подає, як щось, що сталося. Вічність Божа не має нашого біжучого часу. Вічність ця велике тепер, і в цім тепер всі часи нашого буття і буття всесвіту. Пророк в його дивнім видиві бачить: „Хлоп'ятко народилось нам, Син, даний нам; власть на раменах Його, а дадуть Йому йм'я Дивний, Порадник, Бог Кріпкий, Отець Будучого Віку, Князь Миру, Царству Його й Миру не буде кінця" (Іс. IX, 6-7).

І спів янголів, і пророцтво Ісайї повністю сповнилося. Однак, ця повнота сповнення довершена лише Богом, ще не досягнена людьми. Вони в наростанні здійснення цієї повноти: Їх гріховне життя поволі до такої повноти має доходити. Велика Істина свята Різдва Христового подана в словах: „Люди, що сиділи в темряві, побачили світло велике".

Світло прийшло на землю, увійшло в життя людей. Це є „Світло," що за визначенням св. Євангелії від Іоана, „просвічує кожного чоловіка, що приходить на світ" (Іоан I, 9). Однак, продовжуючи думку Євангелиста Іоана, ми можемо сказати Його словами: „Він (Господь Христос) на світі був і світ Ним настав і світ Його не пізнав, до своїх прийшов і свої не прийняли Його" (Іоан I, 10-11).

І тепер, в наші дні, життя наше ще не просвітлено повністю Світлом Христовим. Люди ще й досі сидять в темряві. Їх свідомість не може ще досягнути сили такого просвітлення. Безвірні зовсім відкидають потребу Світла Христового. Вони певні, що мають своє власне світло. Таких є багато в наші дні. Навіть віруючі, і ті більше поклоняються Господу Христу, ніж просвітлюються Його світлом. Їм легше покланятися Христові, як Богу, благати Його ласки, Його любови і заступництва, ніж чинно перейняти своє життя Його присвяцістю, Його Світлом.

Кожне свято Різдва Христового нагадує нам про наші дальші зусилля прийняти Його Світло в наше життя. в саму нашу істоту, „одягнутися Христом", бути „Христоносцями". Кожне свято Різдва Христового велить нам віддати Господу Христові наше життя на провід, підводить нас до приречення слухати Його науки і жити по ній.

Усвідомити це, завжди це мати перед нашими очима — це є і повинно бути нашим найвищим прославленням Господа, що нам народився.

Ми побачили, дорогі Брати і Сестри, в народженні нашого Господа, Спасителя і Іскупителя, в народженні Провідника нашого життя — Світло Велике. Приймім же це Світло чинно. Нехай лише Воно, це Єдине Світло, світить нам на путях нашого життя.

Щоб дати нам це Світло, Христос Господь нам народився.

Не сидім же в темряві!

Благословення Господа, нам народженого, Отця Будучого Віку, Князя Миру, Провідника нашого життя — нехай буде з усіми Вами.

З любов'ю

Митрополит ✠ ІОАН

Архиєпископ ✠ МСТИСЛАВ; Архиєпископ ✠ ГЕНАДІЙ

Архиєпископ ✠ ВОЛОДИМИР

НЕБО І ЗЕМЛЯ СЬОГОДНІ З'ЄДНАЛИСЯ...

СВЯТОЧНЕ РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ СВЯЩЕННОГО СОБОРУ ЄПИСКОПІВ СВЯТОЇ УКРАЇНСЬКОЇ АВТОКЕФАЛЬНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЕКЗИЛІ ПЕРЕБУВАЮЧОЇ

„Слава Богові на небі, і на землі спокій, між людьми благовоління."

„ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!"

„Господь приходить воцаритися в наших серцях і в нашому житті. Будьмо готові зустріти й приняти Його. Коли ми з Христом, — нема місця для смутку та страху, бо над усім торжествує віра, надія і любов".

Більш як дев'ятнадцять з половиною століть проминуло з того моменту, коли на сіні, в яслах вифлеємських, спочив новонароджений Син Божий.

І перед Господом-Христом-Богомладенцем, Який нам — людям Небо прихилив та сполучив з землею, — в поклоні об'єднались сильні світу цього — мудреці царі-волхви і прості люди — бідні пастухи.

Чи це єднання не було пророчим символом всесвітнього об'єднання людей під покровом Єдиної Святої Церкви Божої, в якій не повинно бути місця для жадної незгоди і розбрату?

По Апостолу в Христовій Церкві „немає Грека, ні Жидовина, обрізання і необрізання, чужоземця і Скита, невільника й вільного, — а все й у всьому Христос" (Колос. 3,11.).

Отож, „Благаємо вас, браття, ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, щоб те саме ви всі говорили, і щоб не було поміж вами незгоди, але щоб були ви поєднані в однім розумінні та в думці одній" (І Коринф. 1,10.).

Тому не завжди думайте лише про земне, нетривке та хуткопроходяче, бо на землі з часом держави проминають, проходять покоління, а з ними змінюються людські ідеали. Одне є тут незмінне, вічне і тривке — це Божа Церква та Її призначення і цілі, які збігаються разом до непорушного підніжжя Божественного Трону. „Збудую Мою Церкву, і ворота пекла Її не подолають" — каже Христос (Матф. 16, 18.). Вона, Церква Божа, провадить нас до вічного спасіння; вона — наша Опікунка і Мати, — а тому шануймо Її, бо добро Церкви — це Боже добро, і „кому Церква не Мати, тому Бог не Батько".

„Небо і земля сьогодні з'єдналися, бо Христос народився. Сьогодні Бог на землю прийшов, а чоловік на небо підноситься" — співає Свята Церква. Піднімімось і ми, Браття і Сестри, духовно на небеса й просімо Богомладенця-Ісуса, щоб Він прихилився милосердно до наших немощів й допоміг нам скеруватись думками нашими до благочестя, правди та любови, щоб воістину на світі грішному посеред нас зацарювали мир, і благодать, і Божеє благовоління.

Вознесім гарячі благання молитовні до Сина Божого, Святеє Рождество Якого згадуємо нині, щоб Він подарував усьому світу спокій; щоб в стані доброму перебували Церкви Божі, та щоб любов братання та єднання запанували поміж всіма людьми. Нехай Всемогучий Господь Бог освятить наступаючий рік життя нашого милостю Своєю і подасть нам міць та сили для служіння Святій Церкві Христовій на Її та Божу славу.

„Благодать Господа нашого Ісуса Христа з Вами, і любов зо всіма вами у Христі Ісусі".

✠ Аріепископ ПАЛЛАДІЙ ✠ Архиєпископ ІГОР

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMMITTE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Різдвяні портрети

БОЖЕ ДИТЯ, ІСУС: „Ось Діва в утробі зачне, і Сина породить, і назвуть Його Емануїл, що в перекладі є: „З нами Бог". (Св. Євангелія від Матвія, I, 23).

ПРЕЧИСТА ДІВА, МАРІЯ: походила з убогої родини в малому містечку, Назареті. Приблизно в 17-му році життя, надприродним шляхом, стала Матір'ю Богочоловіка, Христа. Була надзвичайної краси, високої святости душі, шляхетна й покірлива.

СВ. ОПІКУН, ЙОСИФ: Щоб сповнилися давні пророцтва, він був у прямій лінії потомком царя Давида. Людина важкої праці на хліб насущний. Св. Матвій називає його гідним опікуном своєї Св. Обручниці, Діви Марії та Божого Сина, Ісуса.

ПАСТУШКИ: Убогі, незнані люди, що їм Ангел першим об'явив (звістив) святу, таємничу подію Народження по плоті Божого Сина. Перші склали поклін і принесли скромні дарунки Цареві Царів.

„ТРИ ЦАРІ": За старим переданням ці три достойні чужинці були володарями. Водночасно були високо освіченими особами. (Слово „маґі" — це „вчена особа"), мабуть були знавцями астрономії. Своєю поведінкою з хитрим Іродом врятували життя Божій Дитині.

(Норман Вінсент Піл, „Гайдеповст", грудень 1958 р.)

Західня Німеччина підтримує становище Заходу в справі Берліну

Бонн. — Західня Німеччина ще не відповіла Совєтам офіційно на совєтську ноту з 27 листопада мин. р. про перетворення західнього Берліну у „вільне місто", але ця відповідь вже готова і відійде в найближчому часі — інформують з урядових кіл. Відповідь зупинено зумисле для підкреслення незалежности від трьох західніх великодержав. Перед остаточним виготовленням відповіді, міністер закордонних справ Гайнріх фон Брентано зізнавав перед зак. комісією західньонімецького парляменту та прийняв представників опозиційних партій. Німецькі соціялісти критикують становище ЗДА, Англії і Франції, як таке, що не виводить німецької ані берлінської проблеми із сліпого кута, проте вони погоджуються з урядом Аденауера, що тепер не залишається ніщо інше, тільки виждати на реакцію СССР на минулотижневі ноти трьох західніх великодержав і вислідн відвідин Мікояна в ЗДА.

ПАРАГРАФ 19-ий НЕ ПРОЙШОВ

(Закінчення зі стр. 2)

строго легітимних рамах совєтської конституції, автори „Курс української і російсь-цієї статті пишуть далі: кої мов буде вивчатися в обов'язкових восьмирічних школах Радянської України з першої й до восьмої кляси включно. На ці два предмети приділюється тижнево на чотири години більше. Довголітня практика нашої школи показує, що побоювання, нібито викладання двох мов — мови української і мови російської — буде для учнів обтяжливим — побоювання безпідставні... Тому нам здається, що одиноко правильною розв'язкою справи про вивчення мов у середній школі є рішення (якщо говорити, зокрема, про школи Української ССР) про обов'язкове і рівноправне вивчення і української і російської мов в усіх школах УССР".

Отак повалено на сесії Верховного Совєту СССР широкозакросний русифікаційний плян Нікіти Хрущова. Це, звичайно, не значить, що русифікація, так широко ведена на Україні і в інших поневолених Москвою країнах, після цього припиниться чи навіть послабшає. Це не означає також, що згадані вище депутати союзних республік, які валили параграф 19-ий, взяли на себе сміливість виступити проти своєї партії, в обороні інтересів репрезентованих ними народів. Ні, всі вони комуністи, і, треба думати, льояльні та дисципліновані вихованці партії. Але, виходить, що Хрущов у своєму „адміністративному захопленні" пішов занадто далеко. Перейшов якусь межу і вступив на небезпечне для себе і режиму підміноване національними почуттями поле. А в союзних республіках, на тих вибухових периферіях, де видніше — це зрозуміли й врахували. Недарма ж усі депутати, що спротивилися 19-му параграфові, уживали в своїх виступах отих „одностайно", „одноголосно", „однодушно", хоч в союзних республіках ніякого голосування в справі шкільної реформи, як відомо, не переводилося, а участь у „всенародному обговоренні" на сторінках преси брали лише довірені особи, які про цей параграф зовсім не згадували. Депутат-латиш виразно розкрив це словами: „особливо на батьківських зборах одноголосно висловлювались..."

Усе це дуже знаменне, і все це повинно нас, українську і інші національні еміґрації, тішити. А тих „фахівців" від східньоевропейських справ, які плекають непередрішенські концепції, якщо вони діють в добрій волі, все це мало б змусити ще раз переглянути свої позиції відносно національного питання під Совєтами. З повною очевидністю розкривають також вислідu сесії Верховного Совєту, що „какая разніца" — це лише гола, нічим не обґрунтована формула, яку придумали росіяни і білі та червоні малороси для власного заспокоєння, — формула, яку жива дійсність спростовує. І крім усього цього виходить незаперечно, що весь той галас совєтської пропаганди про „єдиний совєтський народ", який нібито вдалося большевикам за сорок років зварити в спільному совєтському „котьолку" — далекий від правди.

Москва погноблених нею народів боїться і уважно, з страхом прислухається до кожного підземного удару, що доноситься до неї з національних периферій.

В. С-ко

Від 1-го січня обов'язують збільшені поштові оплати від часописів

Вашинґтон. — Поштовий департамент пригадав всім заінтересованим, що від 1-го січня 1959 обов'язують збільшені поштові оплати від посилок так званої другої кляси, це значить від часописів, журналів, книжок і інших подібних посилок, в тому і реклямових друків. Зрільшення цих оплат дасть державній скарбниці коло 66 мільйонів долярів річного прибутку. Оплати від матеріялів до читання збільшені тепер на 10 відсотків, — від реклямових посилок на 20%. Від 1-го січня важна буде друга рата цього збільшення, це значить від часописів і журналів на 10 відсотків, а від реклямового матеріялу на 20%. Ця друга рата збільшення дасть прибутку коло 25 мільйонів долярів річно.

Дослідник летунства про можливість життя на Марсі

Вашингтон. — Полковник Джан Д. Фултон, який є біологом в школі авіяційної медицини, промовляв на річних зборах Американського Товариства для Поступу Наук і сказав, що, згідно з його дослідами, на Марсі можуть існувати найнижчі форми життя. Його досліди кидають нове світло на давню проблему життя на пляненті Марс, а також дають деяку відповідь на те, чи людина могла б жити на Марсі, де є такі умови життя, як на пустині. Цю справу буде можна вповні вияснити аж тоді, коли людина зможе дістатися на Марс, і ствердити, чи там дійсно є найпримітивніші форми життя-вегетації. Полковник д-р Фултон створив був у своїй ляборатрії в Рендолф Філд, Тексас, таке середовище, яке має існувати на Марсі, і виплекав різні роди мікроорганізмів. Температуру створив був від 77 ступенів Фаренгайта до 13 нижче зера, вдаючи температуру на Марсі вдень і вночі.

У ВІЙСЬКОВІЙ ШКОЛІ В МОНТЕРЕЙ ВЛАШТОВАНО ВИСТАВКУ УКРАЇНСЬКИХ РІЗДВЯНИХ КАРТОК

Бібліотека американської Військової Школи Мов у Монтереї влаштувала виставку українських різдв'яних карток. Було експоновано коло півсотні добірних карток українських мистців, що живуть у вільному світі. Виставка тривала від 2-го грудня до 1-го січня. На другий день латинського Різдва Христового місцева американська радіостація передала для своїх слухачів українські колядки й релігійні пісні. Програма тривала півгодини.

З ГУЦУЛЬСЬКИХ РІЗДВЯНИХ ВІНШУВАНЬ

Дай Боже, щоб нас ноги не боліли, як мем ходити одні до других!

Дай Боже, щоб нас крижі не боліли, як мем кланятися одні другим!

Дай Боже, щоб щістє та здоров'єчко та й ця пожорниця прибувала, як вода в кериници!

Дай Боже, бисми мали лице ще раз здибатися!

СОВЄТИ ВИПУСТИЛИ РАКЕТУ НА МІСЯЦЬ

ВИМИНУЛА МІСЯЦЬ ТА СТАЛА ПЕРШОЮ ШТУЧНОЮ ПЛАНЕТОЮ У ВСЕСВІТІ

Москва. — В минулу п'ятницю 2 січня ц. р. Совєти офіційно повідомили через московську радіостацію про успішне вистрелення багатоступневої ракети на Місяць. Сталося це докладно о год. 3:10 хвилин над ранком в минулу суботу московського часу (в п'ятницю, о год. 7:10 нюйоркського часу). У першому комунікаті подано різні детайлі щодо ваги, швидкости, внутрішнього вивінування та передбаченого курсу тієї — як її Совєти назвали — космічної ракети. Вона летить із швидкістю 6.9 миль на секунду або 24.840 миль на годину важить в цілості 3,245.7 фунтів, з чого 794.86 фунтів важать внутрішні споруди. Розмірів ракети не оприлюднено. Як ціль подано — досягнути сусідство Місяця та подати про нього різні наукові дані.

Однак первісне передбачування, що ракета стане сателітом Місяця, не здійснилося. Наступне совєтське повідомлення ствердило, що космічна ракета, що її совєтська преса назвала „Лунік" (від „луна" — Місяць) виминула Місяць і стане самостійною плянетою.

В суботу 3 січня о год. 9.59 веч. нюйоркського часу, коли Місяць був віддалений від Землі на кругло 219.000 миль, космічна ракета опинилась в найближчому до нього пункті на кругло 4,600 миль. В неділю 4 січня о год. 1 попол. нюйоркського часу ракета віддалилась на 243:000 миль від Землі, себто минула Місяць на яких 24.000 миль. Совєтські вчені твердять, що ракета вперше вможливить ствердити, чи Місяць оточений магнетичним обширом і можна буде таким чином перевірити краще Айнштайнову теорію тяготіння. „Оце вперше ви почули — товариші — радіосигнал на Землю з околиці Місяця" — заповідав диктор московської радіостації. Совєтський вчений академік Анатолій Віноградов прославляв успіх космічної ракети у тому, що оце вперше людина переборола силу притягання Землі. Однаково за твердженням Віноградова, як віце-президента совєтської Академії Наук Александра Топчієва, космічна ракета „ніколи вже не впаде назад на Землю", ставши першим штучним сателітом Сонця, себто самостійною плянетою у космічному просторі. За комунікатом ТАСС-а, вона мала вступити в орбіту Сонця 7 або 8 січня ц. р. 14 січня ц. р. ракета має найбільш наблизитися до Сонця, а то на віддаль кругло 146,400.000 кілометрів (91,-500.000 миль). Найбільша віддаль від Сонця буде 197,200.-000 клм, себто 123,250.000 миль. Совєтські вчені вважають випущення „Луніка" повним успіхом, дармащо він не вдарив ані не окружив Місяця. Хрущов, промовляючи в минулу суботу в Мінську на параді з нагоди 40-річчя Білоруської комуністичної партії, нахвалявся, що космічна ракета стала „ новою зброєю в руках соціялістичного табору для опрокидування наклепницької кампанії ворогів". Президент Айзенгавер висловився з великим признанням про цей останній совєтський технологічний осяг. Конгресмен Джон МекКормек, голова Комісії астронавтики і використання сферичних обширів, заявив потребу збільшити зусилля, щоб випередити Сов. Союз „ без уваги на кошти".

Зустріч українських комбатантів в Бриджпорті

Бриджпорт, Конн. — Тут відбулась в неділю 28 грудня ц. р. у великій залі новонабутого Українського Народного Дому зустріч українських комбатантів Бриджпорту й околиці. Її відкрив голова організаційного комітету зустрічі п. Богдан Сенів, а товстмайстром був пор. Б. Лисяк. Після привітання понад сотні учасників, — про місце й завдання українського комбатанта в організованому українському житті говорив голова Головної Управи Братства кол. вояків 1 УД УНА д-р Л. О. Ортинський, а заключне слово - апель до комбатантів виголосив генерал П. Шандрук. З привітами від Станиці Братства в Ню Гейвені виступав інж. Б. Лесь, від Станиці Братства в Гартфорді п. В. Саляк, від місцевого Відділу УККА мгр. І. Телюк. Після офіційної частини відбувся обід і товариський вечір, який пройшов в сердечній атмосфері. Подібні зустрічі відбудуться незабаром в Станиці Ню Гейвені і Гартфорді. Дохід із зустрічі в Бриджпорті призначено на українських воснних інвалідів і на пресовий фонд журналу Братства

● **Федеральний Уряд Здоров'я** повідомляє, що в 1958 році понад 750,000 дітей в ЗДА недужало на кір. Це було найбільше число від 1941 року, коли на цю недугу хворіло 890,134 дітей. Зате число хворих на дифтерію не дійшло навіть до однієї тисячі, і було найменшим від 1925 року.

УСК ВИГРАВ ІЗ ФРАНЦУЗЬКИМ СК

В неділю 4-го січня Французький Спортовий Клюб віддав точки без гри УСК, який є тепер в табелі на 3-му місці з 9 грами і 16 точками. Бриджпорт, з яким УСК гратиме наступної неділі, програв із литовцями 3:2. Інші висліди: УСК „Б" — Елизабет „Б" 0:4; УСК Юнаки „А" — Колсман Юнаки 3:0; УСК Юнаки „Б" — Ню Йорк СК 1:1.

● **Петро Забелло, син сотника Миколи Забелли**, що живе від кінця першої світової війни в Істамбулі (Туреччина) й очолює там українську громаду, одружився з грекинею італійського роду Еммі Аббачі. Вінчання відбулося в грецькій Свято-Андріївській Церкві Афонського Подвір'я в Істамбулі.

Ділимося сумною вісткою,
що дня 1-го січня 1959 року
упокоївся в Бозі,
НАШ НАЙДОРОЖЧИЙ БАТЬКО І ДІДУНЬО,

бл. п. Михайло ДАРМОГРАЙ

на 67-му році життя.

Покійний народився в с. Повітно, пов. Городок, біля Львова. Через ціле своє життя був дяком в рідній місцевості, а опісля на скитальщині, в Німеччині.

ПОХОРОН — в ПОНЕДІЛОК, 5-го СІЧНЯ 1959 року, в год. 10:00 рано, з церкви св. Юра в Ню Йорку.

Горем прибиті:
сини — ПЕТРО і ЯРОСЛАВ
синові — АННА і ЛЮБА
внуки — ПЕТРО, МАРІЯ і ХРИСТИНА

3-ГО СІЧНЯ АЛЯСКА СТАЛА 49-ИМ СТЕЙТОМ ЗДА

Вашингтон. — 3-го січня 1959 року давніша територія Аляски стала 49-им стейтом ЗДА. У Вашингтоні було дві мінути по полудні, а в столиці Аляски Джюно було дві мінути по 9-ій перед полуднем, як президент Айзенгавер, який прилетів гелікоптером із Геттисбурґа до столиці, підписав в Білому Домі документ із проклямацією про надання прав стейту Алясці. Президент користувався 6-ма перами, підписуючи цю проклямацію, а пізніше кількома перами підписав виконний наказ про те, як має виглядати державний прапор ЗДА, які складаються з 49-ох стейтів. Проєкт нового прапору вибрала окрема 4-членна комісія, а Президент його затвердив. Новий прапор офіційно виставлений буде в Дні Незалежности 4-го липня 1959 р. Новий прапор ЗДА має традиційних 13 смуг і 49 зірок, які є розміщені в 7--ох рядах, але зірки 2-го, 4-го і 6-го поземих рядів вміщені дещо направо. Президент привітав населення Аляски як повноправних американських громадян і висловив привіт членам Конґресу Аляски, які є всі демократами, і які були присутні під час цієї історичної церемонії в Білому Домі. Голова геральдичного відділу в квартирмайстерському корпусі підполковник Джеймос С. Кук розвинув новий прапор ЗДА, який присутні вперше побачили. Після короткої розмови з деякими присутніми Президент роздав пера, якими підписував ці історичні документи, і відлетів до Геттисбурґу. В проклямації говориться про ухвалення Конґресом законопроєкту про надання прав стейту Алясці, про народне референдум на Алясці в цій справі в дні 26-го серпня, та про вибори в дні 25-го листопада, коли населення Аляски вибрало членів до Конґресу ЗДА та членів своєї стейтової леґіслятури.

КАСТРО НАКАЗАВ ПРИПИНИТИ СТРАЙК НА КУБІ

Гавана, Кубинська Республіка. — 4-го січня провідник кубинських повстанців Фідель Кастро наказав припинити загальний страйк, який паралізував усе життя на Кубі від 1-го січня. Сам він іде тріюмфально до столиці, куди має прибути в середу 7-го січня, затримуючися в кожній більшій місцевості, щоб прийняти овації населення. 3-го січня д-р Мануель Уррутія склав присягу як тимчасовий президент республіки, і негайно після того наменував провідника повстанців Фіделя Кастра на голову збройних сил держави. Ця церемонія відбулася в Сантіяґо, де перебував тоді Кастро, який прямував до Гавани, де має відсвяткувати свою перемогу над колишнім президентом Фульхенціо Батістою. Тимчасовий президент Уррутія зорганізував вже новий уряд, і сім членів його вже склали присягу та почали урядувати. Кастро повідомив, що знову діє конституція, яку був припинив давніший диктатор Батіста. Кастро обіцяв також свободу преси та радіо, і сказав, що збір цукрової трощі відбудеться згідно з пляном вже цього місяця. Продукція цукру приносить Кубі річно від 600 до 700 мільйонів долярів.

Д-р Айзенгавер пропонує, щоб ЗДА прихильніше ставилися до американських демократій

Вашингтон. — Брат Президента д-р Мілтон Айзенгавер предложив звіт в Білому Домі, в якому пропонує, щоб уряд ЗДА прихильніше відносився до демократичних американських держав як до диктаторських режимів в цій західній півкулі. На думку президента Університету Дж. Гопкінса — д-ра Айзенгавера представники американського уряду повинні тільки „з чемности" подавати руку диктаторам, а представників демократичних режимів повинні щиро „обнімати". Це був один пункт із багатьох рекомендацій, які брат Президента предложив у своєму звіті із своєї подорожі до деяких латинських держав Америки про те, що треба робити, щоб поліпшити відносини між ЗДА і південно-американськими країнами. Після успішної революції на Кубі ще залишилися три диктаторські режими в державах Латинської Америки: Рафаель Трухільйо в Домініканській Республіці, генерал Альфредо в Параґваї і Франсуа Девальє в Республіці Гаїті.

МІКОЯН ПРИБУВ ДО ЗДА „НА ФЕРІЇ І ВІДПОЧИНОК"

НА ПОНЕДІЛОК 5-го СІЧНЯ ПЕРЕДБАЧЕНО ЙОГО ПЕРШУ РОЗМОВУ З ДОЛЛЕСОМ

Вашингтон. — В минулу неділю зараз по 5-ій годині зранці прибув до Ню Йорку літаком з Данії, де він зупинився був на кілька годин, совєтський перший віце-прем'єр і найближчий співробітник та будім-то приятель Хрущова, Анастас Мікоян. Літак прилетів на дві години швидше, ніж передбачено за розкладом їзди, ніби тому, що з-позаду гнав його сильний вітер, але, мабуть, зумисне, щоб виминути передбачені демонстрації на летовищі збоку втікачів з-під Совєтів. З цієї самої причини змінено первісний плян, який передбачував перевезення Мікояна автом почерез центр Ню Йорку до домівки совєтської репрезентації при Об'єднаних Націях, тільки безпосередньо з летовища автокада кількох авт поїхала через тунель на західній беріг Гадзону й до Вашинґтону. По дорозі Мікоян зупинився двічі — в ресторані при шляху в стейті Ню Джерзі і в Мериленді, перед одним гарним „мотелем". До Вашинґтону приїхав Мікоян в год. 11.20 в пол. Трохи відпочивши в совєтській амбасаді, він пішов пішки оглядати місто та зупинився м. і. перед книгарнею, де за виставою рекламовано заборонену у Совєтах книжку Пастернака „Доктор Живаґо". На вулиці журналісти пізнали Мікояна і прилучились до його двогодинної мандрівки по Вашинґтоні. Мікоян м. і. не звертав уваги на червоні світла, що дуже хвилювало Меншікова. Мікоян заявив, що він приїхав до З'єдинених Держав „на ферії і відпочинок", на два тижні. Коли його питали, чи його розмови з американськими державними чинниками торкнуться справи Берліну, він відповів, що не має ніяких особливих плянів, але він готов переговорити про кожну справу, що її заторкнуть його американські розмовці. На понеділок 5 січня передбачено першу розмову Мікояна з державним секретарем Доллесом, який зараз потім відлетить з кількома членами американського уряду до столиці Канади Оттави. Мікоян заявив журналістам, що в Совєтах високо шанують президента Айзенгавера і він радо побачив би його, якщо Айзенгавер „матиме час". У товаристві Мікояна безупинно знаходяться його 29-річний син Сергій, совєтський амбасадор в ЗДА Міхаїл Меншіков, представник СССР при ОН Аркадій Соболєв, перекладчик Владимір Будін і інші службовики. На летовищі в Ню Йорку було 180 поліціянтів для його охорони. Поліція не дозволила наблизитись до нього групі мадярських демонстрантів, які з'явились на летовищі в Ню Йорку. Мікоян очевидячки цікавиться різними детайлями щоденного американському життя — харчами, часописами ітд.

Українці пікетували Мікояна

Ню Йорк. — Дня 4-го січня ц. р. численна група українців, членів ПАБНА і інших організацій Визвольного Фронту, а також групи мадярів і словаків, в зв'язку з приїздом до ЗДА Анастаса Мікояна, пікетували кілька годин біля совєтської амбасади на розі П'ятої евню і 68-ої вулиці. З-поміж численних транспарентів впадали в очі виписані великими літерами гасла: „Мікоян — співучасник усіх сталінських злочинів", „Приїзд Мікояна — це ще одна спроба Хрущова обманути Америку", „Тінь кривавого Сталіна за плечима Мікояна, „Москва підготовляє знищення Америки — Мікоян — її посланець", „СССР — тюрма народів, а Мікоян — один з її головних тюремників" та ін. Українські пікетувальники на Айделвайлдське летовище явилися зустрічати заступника совєтського прем'єра о 6 год. ранку, але літак прибув на дві години скоріше, і Мікоян безпосередньо з летовища виїхав до Вашинґтону. Деякі з українських транспарентів під час пікетування були показані в телевізійних передачах про цю подію.

ВІДНОВЛЕНО ЖЕНЕВСЬКІ РОЗМОВИ

Женева. — Джеймс Водсворт, голова американської делегації на тридержавній конференції про припинення дальших атомово - водневих дослідів, вернувся з Америки до Женеви. Ця конференція була перервана на два тижні і мала розпочатись знову 5 січня ц. р. Вернувся туди також голова англійської делегації Дейвід Ормсбі-Гор, а на понеділок заповів свій приїзд з Москви голова совєтської делегації Семьон Царапкін.

● **Голова ради директорів Радієвої Корпорації Америки,** бриґадний генерал Дейвід Сарноф, заявив, що вже вивчається можливість використання штучних сателітів, як передавачів пошти в цілому світі, головним чином у ЗДА та Европі. Писані листи електронічним способом будуть перетворюватись в радієві сиґнали, які потім знову у формі листів будуть доручатись адресатам.